

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015 declarat de către inculpatul

Poiată Ion Gheorghe, născut la 19 noiembrie 1998, originar din mun. Chișinău, domiciliat r-nul Ialoveni s. Gangura.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 08.07.2015-16.07.2015
2. *instanța de apel:* 31.07.2015-03.11.2015
3. *instanța de recurs:* 24.05.2016-15.06.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești din 16 iulie 2015, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Poiată Ion Gheorghe, a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru minori.

Acțiunea civilă înaintată de Cioplan N. a fost admisă integral, încasându-se de la Poiată I. în beneficiul lui Cioplan N. suma de 1.300 euro, cu titlu de pagubă materială și suma de 5.000 lei cu titlu de pagubă morală.

Acțiunea civilă înaintată de Budac A. a fost admisă integral, încasându-se de la Poiată I. în beneficiul lui Budac A. suma de 6.000 lei, cu titlu de pagubă morală.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, Poiată I., la data de 15 iunie 2015, în jurul orei 18.00, împreună și prin înțelegere cu o altă persoană, materialele penale în privința căruia au fost disjuse într-o altă procedură, au pătruns în gospodăria lui Ciolpan N. din s. Fundul Galbenei r-nul Hîncești, unde amenințând-o pe ultima și pe Budac A. cu o armă de vânătoare, în mod deschis au sustras o motocicletă de model „Suzuki GST-600” în valoare de 1.300 euro, cauzând astfel proprietarului Ciolpan N. un prejudiciul material considerabil.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Poiată I. a fost calificată *de drept* în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal și anume –*tîlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințare cu aplicarea unei violențe periculoase pentru viața sau*

sănătatea persoanei, săvârșit de două persoane, cu aplicarea armei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Buimistru C. în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Poiată I. să-i fie aplicată, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia și să fie respinse ca ilegale acțiunile civile înaintate de părțile vătămate.

În motivarea apelului declarat a invocat că:

- instanța de judecată nu a motivat suficient sentința în partea stabilirii pedepsei;

- potrivit art. 485 Cod de procedură penală, instanța urma la adoptarea sentinței să examineze posibilitatea suspendării condiționate a executării pedepsei;

- instanța de judecată nu a ținut cont de circumstanțele cauzei, de faptul că inițiatorul și instigatorul săvârșirii infracțiunii a fost Rusu C., care la momentul judecării cauzei era învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 208 Cod penal, fapt probat prin declarațiile inculpatului date sub jurământ. Inculpatul nu a cauzat părților vătămate careva leziuni corporale, iar arma a preluat-o de la Rusu C. doar pe câteva minute, timp în care acesta pornea motocicleta;

- inculpatul a realizat gravitatea și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, s-a căit sincer în fața părților vătămate, a fost de acord să restituie prejudiciul cauzat prin infracțiune, astfel consideră că aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei față de minorul Poiată I. urma să fie o măsură rezonabilă, întrucât circumstanțele cauzei dar și personalitatea inculpatului favorizează aplicarea art. 90 Cod penal;

- prejudiciul urmează a fi unul real, fără a se admite îmbogățirea fără justă cauză a părților vătămate;

- atât Ciolpan N, cât și Budac A. nu și-au formulat acțiunea civilă în scris, iar instanța prin admiterea în întregime a acțiunii civile a încălcat art. 221, 222 Cod de procedură penală. La etapa dezbaterilor judiciare, avocatul Buimistru C. a solicitat respingerea cererilor de încasare a prejudiciului moral și material, care au fost făcute în formă verbală, fiindcă inculpatul a fost în imposibilitate să prezinte instanței o referință scrisă în care să-și argumenteze poziția în raport cu fiecare dintre argumentele și probele părților civile;

- au fost încălcate prevederile art. 221 Cod de procedură penală, astfel lipsind probe ce ar atesta dreptul de proprietate a lui Ciolpan N. asupra motocicletei, dar și probe ce ar justifica încasarea prejudiciului material în întregime, anume de 1.300 euro, doar de la inculpatul Poiată I.;

- instanța de fond în sentință nu a motivat în nici un fel argumentul părții apărării, referitor la forma acțiunii civile și lezarea dreptului inculpatului la apărare prin imposibilitatea prezentării unei referințe la acțiunea civilă și nici nu a indicat, că asemenea argument a fost expus;

- instanța a menționat fără a face trimitere la vreo normă legală, că „pretențiile morale se consideră întemeiate în baza însuși a naturii infracțiunii” abordare ce contravine prevederilor art. 118 Cod de procedură penală;

- admiterea în întregime a prejudiciului cauzat, numai din contul unuia din autorii infracțiunii a fost prematură, deoarece instanța urma să admită în principiu acțiunea civilă și să dispună ca asupra cuantumului prejudiciului moral și material să se expună instanța în ordine civilă, luând în considerație și verdictul în privința inculpatului Rusu C.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015, a fost admis din alte motive, inclusiv din oficiu apelul declarat, fiind casată sentința în partea numirii pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Poiată I. a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 70, 79 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru minori. În rest au fost menținute dispozițiile sentinței.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat, că prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt a acțiunilor săvârșite de inculpat, a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor acestuia, însă în mod eronat a aplicat pedeapsa.

Instanța de apel a constatat, că inculpatul Poiată I. la data de 15 iunie 2015, în jurul orei 18.00 împreună și prin înțelegere cu o altă persoană, materialele penale în privința căruia au fost disjuse într-o altă procedură, au pătruns în gospodăria lui Ciolpan N. din s. Fundul Galbenei r-nul Hîncești, unde amenințând-o pe ultima și pe Budac A. cu o armă de vânătoare, în mod deschis au sustras o motocicletă de model „Suzuki GST-600” în valoare de 1.300 euro, cauzând astfel proprietarului Ciolpan N. un prejudiciu material considerabil.

În opinia instanței de apel, prima instanță corect a apreciat încadrarea juridică a infracțiunii comise de către Poiată I. în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, fapt ce și-a găsit deplin confirmare în cadrul ședințelor de judecată, prin declarațiile inculpatului și respectiv materialele dosarului.

Cu referire la argumentele apelului declarat, instanța de apel a considerat, că acestea sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute ca temei justificativ de casare a sentinței contestate, deoarece contravin cumulului de probe prezentate și cercetate în instanța de judecată.

Cât privește argumentele apelului, precum că instanța nu a motivat suficient sentința în partea stabilirii pedepsei, urmând să examineze posibilitatea suspendării condiționate a executării acesteia, întrucât circumstanțele cauzei dar și personalitatea inculpatului favorizează aplicarea art. 90 Cod penal, instanța de apel le-a respins, deoarece conform art. 61 Cod de procedură penală, pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Astfel, aplicarea

față de inculpat a unei pedepse non privative de libertate nu va atinge scopul pedepsei penale.

Ce ține de argumentele apelului declarat, precum că prejudiciul cauzat părților vătămate urmează a fi unul real, acestea neformulându-și acțiunea civilă în scris; instanța prin admiterea acțiunii civile a încălcat prevederile art. 221, 222 Cod de procedură penală și nu a motivat în nici un fel argumentul părții apărării referitor la forma acțiunii civile și lezarea dreptului inculpatului la apărare; admiterea acțiunii civile numai din contul unuia din autorii infracțiunii a fost prematură, instanța de apel le-a respins, deoarece prima instanță la examinarea pricinii a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, inclusiv și de cele menționate în susținerea acțiunii civile, emițând o sentință legală și întemeiată în ce privește acțiunea civilă.

Instanța de apel a considerat necesar de a admite din alte motive, inclusiv din oficiu apelul declarat, deoarece prima instanță nu a ținut cont de cerințele legale în vigoare și a aplicat eronat față de inculpat pedeapsa penală, în raport cu circumstanțele obiective sus-indicate.

Totodată, instanța de apel a reținut, că infracțiunea imputată inculpatului se atribuie la categoria infracțiunilor grave, inculpatul vina în comiterea infracțiunilor a recunoscut-o, este minor, la locul de trai se caracterizează negativ, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, se căiește sincer de cele comise.

Analizând materialele pricinii referitor la corectitudinea aplicării pedepsei penale inculpatului, instanța de apel a stabilit, că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului Poiată I. în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, în mod eronat nu a aplicat prevederile art. 79 Cod penal. Prin urmare, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate, în cauza penală dată, în privința inculpatului poate fi atins doar prin atragere la răspundere penală cu stabilirea unei pedepse în baza art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. art. 70, 79 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar pentru minori.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, prin care solicită reexaminarea hotărârii instanței de apel în privința pedepsei și aplicarea unei pedepse mai blânde, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, deoarece este la prima condamnare, a crescut fără tată, care nu l-a ajutat niciodată material, a recunoscut vina și se căiește de cele comise.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând de a respinge prezentul recurs ca inadmisibil. În argumentele invocate de către recurent nu sunt indicate concrete erori de drept, iar instanțele de fond au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind aplicarea pedepsei inculpatului în strictă conformitate cu prevederile art. 61, 75, 79 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Circumstanțele cauzei denotă faptul, că instanța de apel și-a motivat soluția ținând cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și criteriile generale de individualizare a pedepsei, de

gravitatea infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei ce atenuează răspunderea și influența pedepsei aplicate asupra corectării și reducerii vinovatului.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Reieșind din conținutul recursului, inculpatul nu invocă nici un temei de drept pentru declararea recursului, însă luând în considerație că autorul recursului solicită stabilirea unei pedepse mai blânde cu suspendarea condiționată a executării acesteia, Colegiul penal consideră, că în asemenea caz este semnalat temeiul pentru recurs prevăzut de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

În același timp, Colegiul penal constată din recursul declarat, că inculpatul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite, din care considerente Colegiul nu se va expune referitor la aceste aspecte, dar critică hotărârea instanței de apel în partea pedepsei și anume solicită să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului penal temeiul pentru recurs semnalat de către recurent și prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, nu este incident pentru a interveni în sensul casării hotărârii atacate, în partea stabilirii pedepsei, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia, ținând cont și de dispozițiile art. 70, 79 Cod penal, precum și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs menționează, că în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

În același rând, Colegiul penal remarcă și prevederile art. 75 Cod penal, potrivit cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane. Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Sub aspectul prevederilor legale enunțate, Colegiul statuează că pedeapsa este echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Așa cum rezultă din lucrările dosarului, inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, sancțiunea căruia prevede pedeapsă cu închisoare de la 8 la 10 ani, care potrivit alin. 16 alin. (4) Cod penal, se atribuie la infracțiuni grave, fiind comisă în perioadă de minorat.

Lecturând hotărârea instanței de apel, Colegiul atestă, că s-a ținut cont de personalitatea inculpatului, care se caracterizează negativ, în calitate de circumstanțe atenuante au fost stabilite –săvârșirea infracțiunii de către un minor și căința sinceră, iar circumstanțe agravante nu au fost constatate. De asemenea, circumstanța atenuantă – săvârșirea infracțiunii de către minor a fost considerată și ca circumstanță excepțională.

Totodată, instanța de recurs menționează, că instanța de apel la aplicarea pedepsei luând în considerație, că inculpatul Poiată I. în timpul comiterii infracțiunii era minor, conform art. 70 alin. (3) Cod penal, i-a redus jumătate din maximul pedepsei cu închisoarea prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită. La fel, au fost aplicate și prevederile art. 79 Cod penal, cu toate că în cazul în care limita maximă redusă la jumătate este sub limita minimă prevăzută de lege și se aplică această limită, instanța nu va indica necesitatea aplicării art. 79 Cod penal, deoarece însăși legiuitorul a stabilit pentru minori limita maximă care este sub limita minimă prevăzută de lege. Mai mult ca atât, ținând cont și de faptul, că cauza penală dată a fost judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul, potrivit alin. (8) al aceleiași norme, a mai beneficiat de reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă.

Astfel, Colegiul penal reține, că instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului minor Poiată P., de 3 ani închisoare, a respectat art. 70 alin. (3) Cod penal și prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, stabilind corect termenul pedepsei cu închisoare inculpatului, aplicând toate reducerile din limita maximă a pedepsei incriminate acestuia, ba mai mult aceste termene au fost reduse și mai mult, fără a depăși limita minimă prevăzute de lege.

Cât privește alegațiile invocate în recurs de către inculpat, de a-i stabili o pedeapsă mai blândă cu suspendarea condiționată a executării acesteia, deoarece este la prima condamnare, a crescut fără tată care nu l-a ajutat niciodată material, Colegiul penal consideră, că acestea nu sunt suficiente pentru ca inculpatul să beneficieze de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite, care este una gravă și reprezintă un grad sporit de pericol pentru societate, caracteristica negativă a inculpatului. Mai mult ca atât, infracțiunea de tâlhărie a fost săvârșită cu prezența a 3 semne din 5 agravate prevăzute la alin. (2) art. 188 Cod penal, iar din materialele cauzei se confirmă, că anterior inculpatul a mai săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) Cod penal, însă urmărirea penală în privința sa a fost încetată în legătură cu împăcarea părților. Astfel, se atestă faptul, că comiterea infracțiunilor, pentru inculpatul Poiată I. a devenit o deprindere și o modalitate de conviețuire în societate, iar aplicarea unei pedepse neprivative de libertate nu-și va produce efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale.

Ce ține de argumentul recurentului, precum că a recunoscut integral vina, se căiește sincer de cele comise, Colegiul îl consideră nefondat, deoarece aceste circumstanțe au atras incidența procedurii simplificate în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, la cererea inculpatului, în urma căreia prima instanță a redus cu o treime limitele pedepsei cu închisoare, prevăzută la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal consideră întemeiate considerentele instanței de apel, că în prezenta cauză, nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoare în privința acestuia, deoarece personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei conduite, ce ar permite instanței de judecată de a da dovadă de clemență.

Avînd în vedere conglomeratul împrejurărilor speței, în opinia instanței de recurs, pedeapsa de 3 ani închisoare și modalitatea de executare a acesteia stabilită în sarcina inculpatului, a fost individualizată corect și în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar aplicarea unei pedepse mai blânde, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

Față de cele ce preced, Colegiul penal consideră că pedeapsa individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, de restabilire a echității sociale, corectare a

inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Din acest punct de vedere se conchide, că de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept semnalată și prevăzută în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar pedeapsa stabilită inculpatului a fost aplicată în limitele legii, din care considerente se dispune inadmisibilitatea recursului declarat de inculpat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015, de către inculpatul **Poiată Ion Gheorghe**, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 13 iulie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie